

Yerel Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Giresun İli Örneği (Appraisal of Leisure Time Habits of Local People: Example of the Province of Giresun)

Evren GÜÇER^a, Özlem ALTUNÖZ^b, *Nazik ÇELİKKANAT PASLI^c

^a Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Recreation Management, Ankara/Turkey

^b Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Ankara/Turkey

^c Giresun University, Bulancak Kadir Karabaş School of Applied Sciences, Department of Tourism and Hotel Management, Giresun/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:
25.06.2019

Kabul Tarihi: 08.11.2019

Anahtar Kelimeler

Yerel halk

Boş zaman

Giresun

Öz

Şehir ve iş hayatının getirdiği yorgunluk, stres gibi etmenler, insanların boş zaman ihtiyacını artırmıştır. İhtiyacın ortaya çıkmasıyla beraber verimli bir şekilde değerlendirilen boş zamanın hem sosyal hem de psikolojik yönden sağladığı faydaların tespiti ile boş zamanın nasıl değerlendirilmesi konusu önemli bir hal almıştır. Yerel halkın boş zamanlarında tercih ettikleri ve etmedikleri etkinliklerin belirlenmesi, yerel yönetimlere ve ilgili kuruluşlara çalışmalarında ışık tutacaktır. Dolayısıyla son dönemlerde boş zamanların değerlendirilmesi üzerine yapılan araştırmalar artış göstermektedir. Bu çalışmada, Giresun'da yaşayan yerel halkın hangi boş zaman etkinliklerine katıldığının ve ne oranda katıldığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada, Giresun'da yaşayan toplam 407 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda yaylaya gitmek, tv seyretmek, müzik dinlemek gibi etkinlikler yerel halk tarafından en fazla tercih edilen etkinlikler olurken, bir diğer sonuca göre demografik özellikler ile boş zaman etkinliklerine katılım arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Keywords

Local people

Leisure time

Giresun

Abstract

The need for leisure time is on the increase because of the weariness and stress which come with the city and business life. With the emergence of the need to determine the benefits of leisure time efficiently evaluated both socially and psychologically, the issue of how to evaluate leisure time has become important. Identifying activities which the local people prefer or do not during their leisure time will shed light on local governments and related organizations in their activities. Therefore, recent studies on how to evaluate leisure time have increased. This study aims to determine whether the local people participate in leisure time activities and the extent of this participation. The questionnaire was applied to 407 people who live in Giresun. The result of the study shows whilst activities such as going to the plateau, watching TV and listening to music were the most preferred activities by the local people, another result determined a correlation between demographic specifications and participation in free time activities.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: nazikcelikkanat@gmail.com (N. Çelikkanat Paslı)

Makale Künyesi: Güçer, E., Altunöz, Ö., & Çelikkanat-Paslı, N. (2019). Yerel Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Giresun İli Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (4), 3189-3201.

DOI: 10.21325/jotags.2019.523

GİRİŞ

Boş zaman, bireyin, çalışma ya da zorunlu ihtiyaçları için ayırdığı zamanın dışında kalan, bütün yükümlülüklerden kurtulduğu ve özgür olduğu zamanı ifade etmektedir (Butler, Hall ve Jenkins, 1998: 3; Leitner ve Leitner, 2004: 3). Bir başka ifadeye göre boş zaman, zorunlu olmayan uğraşlara ayrılan zamandır (Süzer, 2000: 124). Boş zaman, gerçek anlam ve önemini endüstrileşme ile birlikte kazanmıştır (Aytaç, 1991: 1). Sanayileşme süreci ile birlikte gelişen teknoloji kullanımı, bireylerin iş hayatında daha etkin çalışmasına katkı sağlamış ve çalışma sürelerini de etkilemiştir. Çalışma saatlerinin azalması, bireylerin iş dışı zamanlarının artmasına neden olmuştur (Demir, Yeşiltepe ve Demir, 2013: 2). Tarihsel süreç içerisinde insanların ekonomik ve sosyo-kültürel düzeylerinde meydana gelen olumlu gelişmeler ise bireyleri, boş zamanlarını daha verimli değerlendirme arayışına yöneltmiştir (Öztürk, 2018: 2056).

Boş zaman, bireye, günlük faaliyet ve düşüncelerinden kurtulma olanağı sunmakta, başka bir ifadeyle düşlediği fırsatları değerlendirmesine, bağımsız bir biçimde hareket etmesine ve kendisini yenilemesine olanak sağlamaktadır (Sağcan, 1986: 4). Önemli olan ise bireyin söz konusu bu boş zamanı nasıl değerlendirmesi gerektiğidir (Paslı ve Karaçar, 2017: 45). Çünkü boş zamanların değerlendirilme biçimi ve niteliği, bireysel ve toplumsal işlevlerin gerçekleştirilmesinde önemli oranda belirleyici olmaktadır (Yılmaz, 1989: 202). Boş zaman, olumlu değerlendirilirse bireysel ve toplumsal gelişime, olumsuz değerlendirilirse depresyon, yabancılaşma gibi problemlere yol açabilmektedir (Karaküçük, 2008: 52). Ayrıca boş zaman ve boş zamanlarını değerlendirildiği faaliyetler ve etkinlik alanları yerel ekonomilerin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Şimşek, 2018: 35). Bu gibi nedenlerle boş zaman değerlendirme, gelişmiş ve gelişmekte olan çoğu ülkenin ortak sorunlarından; toplumun ve yönetimlerin mühim uğraşlarından (Hazar, 2014: 12).

İnsanın, sosyal bir varlık olması, çalışma hayatının yarattığı fiziksel ve ruhsal yorgunluğu ve tek düze duruma gelmiş günlük yaşantının sıkıcılığını gidermek istemesi, boş zamana ve boş zamanda yapılan etkinliklere ihtiyaç duymasına neden olmaktadır (Tezcan, 1977: 53; Demir ve Demir, 2014: 73). Boş zaman ihtiyacını etkileyen bir diğer unsur ise kentleşmedir. Kentleşme, sanayileşmeye ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde değişikliklere yol açan bir nüfus birikimi sürecidir (Keleş, 2010: 27). Kentleşme, nedenleri ve sonuçları açısından, birçok ekonomik ve toplumsal soruna kaynaklık ettiği için, planlı ve programlı müdahaleyi gerektirmektedir (Es ve Ateş, 2004: 212). Özellikle söz konusu süreçte insan unsuru ihmal edilmekte, doğadan ve doğal verilerden uzaklaştırılmaktadır (Karaküçük ve Gürbüz, 2007: 86; Aksoy ve Ergun, 2009: 427). Kentlerde, yaşam kalitesinin yükseltilmesinde, konut, konut çevresi, çalışma alanları, ulaşım ve teknik alt yapılar ile ilgili mekânsal düzenlemelerinin yanı sıra, kentlinin boş zamanlarını değerlendirdiği/değerlendirebileceği mekânlar da giderek artan bir öneme sahip olmaktadır (Salihoğlu ve Türkoğlu, 2016: 205).

Boş zaman ihtiyacı, bireyin rekreasyonun yoksunluğunda eksilen psikolojik ve fiziksel tatmininin bir ifadesidir (Salihoğlu ve Türkoğlu, 2016: 207). Bireyler, boş zaman etkinlikleri ile birlikte, iletişim kurarak ve iş birliği yaparak sadece temel ihtiyacını karşılamakla kalmayıp aynı zamanda bir topluluğa dâhil olma, katılma ve kabul edilme gibi ihtiyaçlarını da karşılamaktadır (Altunay ve Balcı, 2018: 52). İnsanlar, biyolojik bir canlı olduğu kadar toplumsal bir varlık ve içinde yaşadığı toplumun bir ürünüdür. Ve her birey, bir grup içinde doğmakta ve toplumsal niteliklerini bu

grupta kazanmaktadır (İçli, 2012: 117). Diğer bir deyişle, insan davranışı daima içinde bulunduğu toplumsal ortamdan etkilenmektedir (Rızaoğlu, 2004: 27). Boş zamanın etkin bir şekilde değerlendirilmesi bireyin, sosyal ve kişisel yaşamından daha fazla keyif almasını ve başarıyı yakalamasını sağlamaktadır (Aydoğan ve Gündoğdu, 2006: 223). Başka bir ifadeyle bireyler, boş zaman etkinlikleri ile yaşamsal doyum sağlamak ve günlük yaşamın sıkıntı ve stresinden uzaklaşmaktadır (Sabbağ ve Aksoy, 2011: 21). Boş zaman etkinliklerinde kazanılan davranışlar bireyin, kendini tanıması ve kimliğinin oluşmasını, aile ve arkadaş gruplarının belirlenmesini, sosyal yaşamını etkilemektedir (Demir ve Demir, 2014: 76). Boş zaman etkinlikleri ile geliştirilen zihniyet ve yetenekler sadece bireye değil, iş yaşamına ve topluma da değerli kazanımlar sunmaktadır (Özdağ, Yeniçeri, Fişekçioğlu, Akçakoyun ve Kürkcü, 2009: 309). Dolayısıyla boş zamanın değerlendirilmesi büyük bir önem taşımakta, düzenli ve sistemli bir şekilde incelenmesi gerekmektedir (Atmaca, 1997: 328).

Boş zaman faaliyetleri içerik bakımından çok zengin ve çeşitlidir (Can, 2015: 4). İnsanlar, boş zamanlarında dinlenmek, farklı yerleri gezip-görmek, kişilerle vakit geçirmek, heyecan yaşamak, farklı deneyimler kazanmak, sağlığını geliştirmek vb. farklı amaçlarla ev içinde-dışında, açık-kapalı alanda, aktif-pasif şekilde, şehirde-kırsal alanda etkinliklere katılmaktadır (Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, 2017: 27). Boş zaman etkinliklerinde gönüllü olma ve bireysel seçim esastır. Genellikle hoşlanma, ilgi duyma ve bireysel tercihlere uygun istemler belirleyici olmaktadır (Aytaç, 1991: 6). Boş zaman aktiviteleri bireyden bireye, bölgeden bölgeye, toplumdan topluma değişiklik gösterebileceği gibi, dil, din, ırk, yaş, cinsiyet, sosyal sınıf, kültür, kişilik, ihtiyaçlar, değerler ve roller gibi birçok etkenden etkilenmektedir. Bu etkenlere bağlı olarak boş zaman aktivite tercihlerinin ve boş zaman alışkanlıklarının sürekli değişen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. (Munusturlar, 2016: 14; Akyıldız Munusturlar, 2016: 50). Ayrıca boş zaman etkinlikleri, boş zamanın süresine, katılım şekline, gelir durumuna, yaşanılan bölgenin coğrafi durumuna, hava şartlarına, toplumun gelenek-göreneklerine, ülkenin sanayileşmiş yapısına, politikasına ve gelişmişlik düzeyine göre farklılık ve çeşitlilik göstermektedir (Koçyiğit ve Yıldız, 2014: 213).

Araştırma kapsamında alanyazına katkı sağlamak amacıyla boş zaman kavramı hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiş, Giresun ilinde yerel halkın hangi boş zaman etkinliklerine katıldığı ve katılımcıların demografik özellikleri ile boş zaman etkinlikleri arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır. Alanyazın da Giresun ilinde boş zaman etkinliklerini kapsayan çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırma alanyazın da ki bu boşluğu doldurması açısından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırmalarda kullanılan ölçüm araçları katılımcılara, seçenekleri önceden belirlenmiş ve sınırlandırılmış olarak uygulanır. Bunlardan biri hazırlanan anketin katılımcı tarafından önemsenen ve konu ile ilgili olan tüm özellikleri ya da ayrıntıları kapsayıp kapsamadığının ölçülmesidir (Yüksel ve Yüksel, 2004: 78).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'na göre 2018 yılı Giresun nüfusu 453.912 olarak belirtilmiştir. Örneklem gurubunu belirlemek için çalışmanın örneklem hesaplamasında aşağıdaki formülden faydalanılmıştır (Yamane, 2001: 116-117);

$$n = \frac{Nz^2pq}{Nd^2 + z^2pq}$$

Formülde kullanılan sembollerin açıklamaları şu şekildedir:

n = Örneklem sayısı N = Araştırmanın Evreni z = Güvenirlik Düzeyi (1,96)

p =Topluluk oranı (0,5) q = 1-p (0,5) d = Duyarlılık (0,05)

$$n = \frac{453912 \times (1,96)^2 \times (0,5) \times (0,5)}{453912 \times (0,05)^2 + (1,96)^2 \times (0,5) \times (0,5)}$$

$$n = 384$$

Formüle göre ± 0.05 örneklem hatası ile ideal örneklem sayısı 384 olarak belirlenmiştir. Çalışmada ise yerel halka 407 adet anket uygulanmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda yeterli örneklem sayısına ulaşıldığı ve bu örneklem sayısının evreni temsil edebileceği söylenebilir. Çalışmada kullanılan anket iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümü, katılımcıların demografik özelliklerini saptamaya yönelik oluşturulmuş 7 ifadeden oluşmaktadır. Anketin ikinci bölümü ise katılımcıların hangi boş zaman etkinliklerine katıldıklarını belirlemeye yönelik ifadelerden oluşmaktadır. Katılımcıların boş zaman etkinliklerine katılım sıklığını saptamaya yönelik 5’li Likert ölçek uygulanmıştır. Anket, ilgili literatür (Sabbağ ve Aksoy, 2011; Kurar ve Baltacı, 2014; Türker, Ölçer ve Aydın, 2016) incelenerek oluşturulmuştur.

Araştırmada güvenilirlik analizi kullanılırken Alpha modeli tercih edilmiştir. Cronbach’s Alpha, sorular arası korelasyona bağlı uyum değeridir. Cronbach’s Alpha değeri 0,70 ve üzerinde ise ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilmektedir (Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2016: 89). Güvenirlik kat sayısı değeri 1’e yaklaştıkça güvenilirlik artmaktadır (Ural ve Kılıç, 2013: 280). Çalışmada boş zaman etkinlikleri ölçeği maddelerinin güvenilirlik analizi sonucu 0,799 çıkmıştır. Bu değer güvenilir bir değer olduğu söylenebilir.

Araştırmada anket aracılığı ile elde edilen veriler istatistiksel veri analizi programına aktararak analiz edilmiş, değişken yapısına dayalı olarak frekans tablolarından yararlanılmıştır. Değişkenler arasındaki farklılıklar T testi ve ANOVA testi ile ölçülmüştür.

BULGULAR

Katılımcıların yaşayan yerel halkın bireysel özelliklerine ait bulgular Tablo 1.’de verilmiştir.

Tablo 1. değerlendirildiğinde, 407 katılımcının %36,9’u kadınlardan ve %63,1’i erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların yaşları incelendiğinde, %48,4’lük oran ile en fazla katılımcının “26-40 yaş arası” grubunda, en az katılımcının %10,6’lık oran ile “56 yaş ve üstü” grubunda olduğu saptanmıştır. Katılımcıların, %35,6’sı “bekâr”, %61,2’si “evli” ve %3,2’si “diğer” grubundadır. Ayrıca %8,6’sı “ilkokul”, %13,0’ü “ortaokul”, %38,8’i “lise”, %16,0’sı “önlisans”, %18,4’ü “lisans” ve %5,2’si “lisansüstü” mezunudur. Katılımcıların, %66,8’i bir iş

çalışmakta iken; %33,2'si ise herhangi bir işte çalışmamaktadır. Hane aylık gelir durumları incelendiğinde, %48,4'lük oran ile en fazla katılımcının “2001-4000 TL arası” grubunda, en az katılımcının ise %12,5'lik oran ile “6001 TL ve üstü” grubunda olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların Giresun ilindeki ikamet süreleri incelendiğinde ise %17,7'si “10 yıl ve altı”, %16,7'si “11-20 yıl arası” ve %65,6'sı “21 yıl ve üstü” grubundadır.

Tablo 1: Katılımcıların Bireysel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	150	36,9
	Erkek	257	63,1
Yaş	25 ve altı	101	24,8
	26-40 arası	197	48,4
	41-55 arası	66	16,2
	56 ve üstü	43	10,6
Medeni Durum	Bekâr	145	35,6
	Evli	249	61,2
	Diğer	13	3,2
Eğitim Düzeyi	İlkokul	35	8,6
	Ortaokul	53	13,0
	Lise	158	38,8
	Önlisans	65	16,0
	Lisans	75	18,4
	Lisansüstü	21	5,2
Meslek	Çalışıyor	272	66,8
	Çalışmıyor	135	33,2
Hane Aylık Gelir (TL)	2000 ve altı	75	18,4
	2001-4000 arası	197	48,4
	4001-6000 arası	84	20,6
	6001 ve üstü	51	12,5
Giresun'da İkamet Süresi (Yıl)	10 ve altı	72	17,7
	11-20 arası	68	16,7
	21 ve üstü	267	65,6
TOPLAM		407	100,0

Tablo 2.'de katılımcıların boş zamanda yaptıkları faaliyetler gösterilmektedir.

Tablo 2.'ye göre, yerel halkın en çok katıldığı ifade “Yaylaya giderim” (\bar{x} =3,44) ifadesidir. Bu ifadeyi sırayla “Müzik dinlerim” (\bar{x} =3,42) ve “TV seyredirim” (\bar{x} =3,40) ifadeleri takip etmektedir. Katılımcıların en az katıldığı ifade ise “Kamp yaparım” (\bar{x} =1,49) ifadesidir. Bu ifadeyle sırayla “Ava giderim” (\bar{x} =1,52) ve “Tiyatroya giderim” (\bar{x} =1,60) ifadeleri takip etmektedir.

Tablo 2: Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Bulgular

Boş zaman faaliyetlerine yönelik bulgular	Dağılım	Hiç	Nadiren	Bazen	Genellikle	Her Zaman	\bar{x}	s.s.
1.TV seyredirim	f	28	76	89	130	84	3,40	1,20
	%	6,9	18,7	21,9	31,9	20,6		
2.Kitap okurum	f	119	95	115	59	19	2,42	1,18
	%	29,2	23,3	28,3	14,5	4,7		
3.Müzik dinlerim	f	40	51	94	140	82	3,42	1,22
	%	9,8	12,5	23,1	34,4	20,1		
4.Arkadaş ve akraba ziyaretine giderim	f	34	69	112	122	70	3,30	1,18
	%	8,4	17,0	27,5	30,0	17,2		
5.Bilgisayar ve internette vakit geçiririm	f	52	58	90	128	79	3,30	1,28
	%	12,8	14,3	22,1	31,4	19,4		
6.Sinemaya giderim	f	125	114	111	47	10	2,27	1,09
	%	30,7	28,0	27,3	11,5	2,5		
7.Tiyatroya giderim	f	233	117	44	9	4	1,60	0,84
	%	57,2	28,7	10,8	2,2	1,0		
8.Konsere giderim	f	194	126	70	13	4	1,78	0,90
	%	47,7	31,0	17,2	3,2	1,0		
9.Spor merkezlerine giderim	f	221	69	50	44	23	1,96	1,26
	%	54,3	17,0	12,3	10,8	5,7		
10.Alişveriş merkezine giderim	f	36	77	132	113	49	3,15	1,13
	%	8,8	18,9	32,4	27,8	12,0		
11.Kafelerde vakit geçiririm	f	138	82	69	83	35	2,49	1,36
	%	33,9	20,1	17,0	20,4	8,6		
12.Kahveye giderim	f	244	49	44	41	29	1,92	1,32
	%	60,0	12,0	10,8	10,1	7,1		
13.Oyun oynarım (kart, tabu, okey, tavla)	f	127	78	96	64	42	2,54	1,34
	%	31,2	19,2	23,6	15,7	10,3		
14.Hobi amaçlı çeşitli faaliyetlerle ilgilenirim	f	111	99	98	68	31	2,53	1,26
	%	27,3	24,3	24,1	16,7	7,6		
15. Yürüyüş yaparım	f	55	103	107	108	34	2,90	1,17
	%	13,5	25,3	26,3	26,5	8,4		
16.Bisiklete binerim	f	197	101	68	29	12	1,91	1,09
	%	48,4	24,8	16,7	7,1	2,9		
17.Kamp yaparım	f	302	49	22	27	7	1,49	0,98
	%	74,2	12,0	5,4	6,6	1,7		
18.Piknik yaparım	f	93	114	83	88	29	2,62	1,24
	%	22,9	28,0	20,4	21,6	7,1		
19.Yüzmeye giderim	f	146	71	69	84	37	2,49	1,38
	%	35,9	17,4	17,0	20,6	9,1		
20.Balık tutarım	f	244	57	39	47	20	1,87	1,26
	%	60,0	14,0	9,6	11,5	4,9		
21.Ava giderim	f	306	39	21	32	9	1,52	1,04
	%	75,2	9,6	5,2	7,9	2,2		
22.Bahçe işleriyle uğraşırım	f	135	71	60	77	64	2,66	1,48
	%	33,2	17,4	14,7	18,9	15,7		
23.Yaylaya giderim	f	48	66	80	83	130	3,44	1,38
	%	11,8	16,2	19,7	20,4	31,9		
24.Araba kullanırım	f	121	20	42	66	158	3,29	1,69
	%	29,7	4,9	10,3	16,2	38,8		
25.Spor yaparım (açık alan)	f	139	114	80	44	30	2,29	1,24
	%	34,2	28,0	19,7	10,8	7,4		

Yerel halkın hangi boş zaman etkinliklerine katıldığına yönelik çalışmalar farklı araştırmacılar tarafından ele alınmıştır. Ağılönü ve Mengütay (2009)'ın Muğla ili Fethiye ilçesinde bulunan 289 kişi ile yaptıkları çalışmanın sonuçlarına göre, bahçe ile uğraşmak, müzik dinlemek ve internette vakit geçirmek yerel halkın fazla katıldığı etkinliklerin başında gelmektedir. Gürbüz, Yenel, Özdemir, Akgül ve Karaküçük (2011)'ün Ankara'da 2531 kişi ile gerçekleştirdiği çalışmada, yerel halkın daha çok pasif boş zaman etkinliklerine katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kurar ve Baltacı (2014)'nin Alanya'da 116 kişiye uyguladığı çalışmanın sonucuna göre, katılımcılarının %62,9'u boş zaman etkinliklerini açık alanlarda gerçekleştirmektedir. Ayrıca Türker vd. (2016)'ın Safranbolu'da 429 kişiye uyguladıkları çalışmanın sonuçlarına göre, yerel halkın boş zamanlarını aile ile birlikte vakit geçirerek, tv izleyerek, dinlenerek, gezmeye giderek, müzik dinleyerek çoğunlukla pasif aktivitelerle geçirdiği belirlenmiştir. Arat, Summak ve Yıldız (2018)'in Konya'da 142 kişilik katılımcıya uyguladıkları çalışmanın sonucuna göre, araştırmaya katılan bireyler boş zamanlarını müzik dinleyerek, tv izleyerek, kitap okuyarak değerlendirmektedir. Bunun yanı sıra en az katılım gösterdikleri etkinlikler ise, evde vakit geçirmek, doğa sporlarıyla uğraşmak ve balık tutmak olduğu görülmüştür. Öztürk (2018)'ün Çankırı'da 391 kişi ile gerçekleştirdiği çalışmada, yerel halkın en fazla katılım gösterdiği boş zaman değerlendirme etkinliğinin televizyon izlemek (%82,9) olduğu tespit edilmiştir. Bu ifadeyi %75,2'lik oran ile internette vakit geçiririm ifadesi takip etmektedir.

Tablo 3'te yerel halkın boş zaman etkinliklerine katılım düzeylerinin, demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 3: Yerel Halkın Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Değişken	Gruplar	Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Düzeyleri		
		Ort. \bar{X}	ss.	Fark
Cinsiyet	Kadın	2,27	0,44	p= ,000*
	Erkek	2,64	0,50	
Meslek	Çalışıyor	2,56	0,49	p= ,001*
	Çalışmıyor	2,39	0,53	
Yaş	25 ve altı	2,64	0,51	F= 7,491 P= ,000*
	26-40 arası	2,53	0,52	
	41-55 arası	2,35	0,42	
	56 ve üstü	2,28	0,46	
Medeni Durum	Bekâr	2,63	0,51	F= 7,483 P= ,001*
	Evli	2,43	0,49	
	Diğer	2,54	0,62	
Eğitim Düzeyi	İlkokul	2,21	0,47	F= 6,091 P= ,000*
	Ortaokul	2,28	0,47	
	Lise	2,57	0,50	
	Önlisans	2,53	0,54	
	Lisans	2,62	0,46	
	Lisansüstü	2,54	0,46	
Hane Aylık Gelir (TL)	2000 ve altı	2,33	0,42	F= 4,042 P= ,008*
	2001-4000 arası	2,52	0,51	
	4001-6000 arası	2,55	0,53	
	6001 ve üstü	2,60	0,53	
Giresun'da İkamet Süresi (Yıl)	10 ve altı	2,59	0,48	F= 2,509 P= ,083
	11-20 arası	2,57	0,56	
	21 ve üstü	2,46	0,50	

*p<0,05

Yapılan T testi sonucuna göre araştırmaya katılan katılımcıların boş zaman etkinliklerine katılım düzeylerine ilişkin puanları, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu farklılık erkek katılımcılardan daha fazla kaynaklanmaktadır. Ayrıca T testi sonucuna göre katılımcıların meslekleri ile boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri arasında da anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu farklılık ise çalışan katılımcılardan daha fazla kaynaklanmaktadır.

Yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve hane aylık gelir durumu ile katılımcıların boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri farklılaşmaktadır. Giresun'da ikamet süresi ile katılımcıların boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri arasında yapılan ANOVA testi sonucuna göre herhangi bir fark tespit edilmemiştir. Ortalama değerlere göre 25 ve altı yaş arası katılımcıların diğer yaş grubundaki katılımcılara oranla boş zaman etkinliklerine katılım düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Medeni durum ile boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri arasındaki ortalama değerlere göre bekâr katılımcıların evli ve diğer katılımcılara oranla boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri daha yüksektir. Ortalama değerlere göre lisans seviyesinde eğitimi olan katılımcıların diğer eğitim seviyelerine göre boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri daha yüksektir. Ve hane halkı aylık gelir seviyesi ile boş zaman etkinliklerine katılım düzeyleri arasındaki ortalama değerlere göre 6001 ve üstü gelir durumuna sahip katılımcıların diğer hane halkı aylık gelir gruplarına oranla boş zaman etkinliklerine katılım düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu alışma, Giresun'da yaşayan yerel halkın hangi boş zaman etkinliklerine ve ne oranda katıldığının tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. İnsanların, hangi tip boş zaman etkinliklerine katılacağını etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Bu faktörler ise etkinliğin, trend olması, bireyin bulunduğu çevrede olması ve ulaşım kolaylığı, bireyin ihtiyacını karşılama durumu ve ihtiyaç düzeyi, bireyin ekonomik durumu gibi birçok etkendir. Ayrıca coğrafi ve kültürel farklılıklar da etkinlik seçiminde rol oynamaktadır.

Giresun ili Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planında yayla koridorlarındaki illerden birisidir. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın belirlediği 21 yayla merkezinden 3'ü Giresun ilinde bulunmaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019). Dolayısıyla ilin, coğrafi yapısı, doğal güzellikleri ve kültürel değerleri ile Karadeniz Bölgesi'nin yayla destinasyonlarından biri olması, bu etkinliğin tercih edilmesini açıklamaktadır.

Giresun ili coğrafi yapısı itibariyle kamp alanlarına uygun alanları bünyesinde barındırmaktadır. Gerekli kamu kurumlarının izinleriyle beraber yeni kamp alanları belirlenerek yerel halkın bu etkinliğe katılımı sağlanabilir. Ayrıca son dönemlerde trend haline gelen glamping gibi kamplar yapılarak yerel halkın dışında bölgeye turist akışı sağlanabilir.

Giresun ilinde tiyatro oyunları daha fazla teşvik edilmelidir. Giresun ilinde tiyatro günleri yapılırsa da tiyatro, katılımcılar tarafından boş zamanlarında katılacak bir etkinlik olarak görülmemektedir. Ordu ve Trabzon iline gelen birçok tiyatro oyunu, sahnenin yetersizliği ve katılım azlığından dolayı Giresun ilinde sergilenememektedir. Yeni yapılacak kültür merkezi ile birlikte tiyatroya daha fazla önem verilerek, tanıtımlar yapılarak yerel halkın tiyatro etkinliklerine boş zamanlarında daha fazla katılım gösterebileceği öngörülmektedir.

Kadın katılımcıların katılım göstereceği boş zaman etkinliklerinin saptanarak, kadın katılımcıların bu etkinliklere yönelmesi sağlanabilir. Orta ve 3.yaş grubunda bulunan katılımcıların boş zaman etkinliklerine daha fazla katılım

göstermeleri için çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca Giresun ilinde maddi gereksinim gerektirmeyecek boş zaman etkinlikleri oluşturularak diğer gelir gruplarının da boş zaman etkinliklerine katılım göstermesi sağlanabilir. Maddi gereksinim gerektirecek boş zaman etkinlikleri için ise kamu, özel sektör ve tüm paydaşların planlı ve organize bir şekilde yardımlarıyla tüm gelir gruplarının boş zaman etkinliklerine katılım göstermesi sağlanabilir. Özellikle çalışan grubun ve gelir seviyesi yüksek grubun daha fazla boş zaman etkinliklerine katılması, ilde maddi durum gerektirmeyen etkinliklerin yetersiz olduğu sonucu çıkartılabilir. Giresun ilinde farklı, cinsiyet, yaş, meslek ve gelir grubuna sahip bireylerin bir arada etkinlik yapabileceği veya her bir gruba yönelik etkinliklerin artırılması, boş zaman etkinliklerine katılımı olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Ayrıca, araştırma kapsamında, açık alan rekreasyon etkinliklerinden sırasıyla; araba kullanmak, yaylaya gitmek, yürüyüş yapmak, bahçe işleriyle uğraşmak ve yüzmeye gitmek yerel halkın “genellikle” ve “her zaman” ifadelerini kullanarak en çok tercih ettiği etkinlikler olmuştur. Yerel halkın açık alan rekreasyon etkinlikleri seçiminde, bölgenin kültürel ve coğrafi yapısının etkili olduğu söylenebilir. Bölgede, yayla turizmi merkezlerinin bulunması, şehrin simgesi olan fındığın bol miktarda yetişmesi ve denize kıyısı olan bir şehir olması söz konusu etkinliklere katılımı etkilediği düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında, kapalı alan rekreasyon etkinliklerinden ise sırasıyla; müzik dinlemek, TV seyretmek, bilgisayar-internette vakit geçirmek, arkadaş-akraba ziyaretlerine gitmek ve alışveriş merkezine gitmek yerel halkın “genellikle” ve “her zaman” ifadelerini kullanarak en çok tercih ettiği etkinlikler olmuştur. Yerel halkın tercih ettikleri kapalı alan etkilerinin ise ilgili çalışmalarla benzerlikler taşıdığı belirlenmiştir. Türker vd. (2016)’ın Safranbolu’da uyguladıkları çalışmaya göre yerel halk, aile ile vakit geçirerek, TV seyrederek, gezmeye giderek ve müzik dinleyerek en çok pasif etkinliklere katılarak boş zamanını değerlendirmektedir. Aksoy (2017)’un Şanlıurfa’nın Halfeti ilçesinde gerçekleştirdiği çalışma sonuçlarına göre ise aile ile vakit geçirme, müzik dinleme ve arkadaş-akraba ziyareti en çok tercih edilen boş zaman etkinliklerindedir.

Sonuç olarak, verimli bir şekilde değerlendirilen boş zamanın faydaları göz önüne alınarak, yerel halkın hangi boş zaman etkinliklerine katıldıkları ve katılmadıklarının tespiti gerek kamu gerekse özel sektör temsilcilerinin üzerinde çalışması gereken konuların başında gelmektedir. Giresun’da yaşayan yerel halkın katılım göstermedikleri ya da az tercih ettikleri etkinliklerin nedenleri başka bir çalışmada ele alınabilir. Ayrıca farklı bölgelerde benzer çalışmalar yapılarak araştırmadaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konulabilir.

KAYNAKÇA

- Ağılönü, A. ve Mengütay, S. (2009). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(2): 160-176.
- Aksoy, A. (2017). Şanlıurfa İli Halfeti İlçesindeki Görev Yapan Öğretmenlerin Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Araştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Aksoy, Y. ve Ergun, N. (2009). Kentleşme ve Yeşil Alan Sorunu Üzerine Bir Araştırma İstanbul Kenti Bakırköy İlçesi Örneği, Türk Bilim Araştırma Vakfı Bilim Dergisi, 2(4): 426-438.

- Akyıldız Munusturlar, M. (2016). *Boş Zaman Davranışı*, (Editör: Müge Akyıldız Munusturlar), Rekreasyon Yönetimi, Anadolu Üniversitesi Yayınları: Eskişehir.
- Altunay, B. R. ve Balcı, V. (2018). Ankara İli Keçiören İlçesindeki İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Motivasyonu, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(1): 50-63.
- Arat, T., Summak, M. E. ve Yıldız, A. N. (2018). Konya'nın Rekreasyon Alanları ve Boş Zaman Değerlendirme Tercihleri, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları*, 147-160.
- Atmaca, H. (1997). Boş Zaman-Kütüphane Bağlamında Psikolojik ve Sosyolojik Açılardan Birey, *Türk Kütüphaneciliği*, 11(4): 326-336.
- Aydoğan, İ. ve Gündoğdu, F. B. (2006). Kadın Öğretim Elemanlarının Boş Zamanlarını Değerlendirme Etkinlikleri, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21): 217-232.
- Aytaç, Ö. (1991). Elazığ'ın Mustafa Paşa Mahallesinde Oturan Aile Başkanlarının Boş Zaman Etkinliklerinin Sosyolojik Açılardan İncelenmesi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Butler, R., Hall, C. M. & Jenkins, J. (1998). *Tourism and Recreation in Rural Areas*, (Edited by: Butler, R., Hall, C. M. ve Jenkins, J.), John Wiley&Sons Ltd: England.
- Can, E. (2015). Boş Zaman, Rekreasyon ve Etkinlik Turizmi İlişkisi, *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, (10): 1-17.
- Demir, M. ve Demir, Ş. Ş. (2014). İşgörenlerin Serbest Zaman Gereksinimi ve Serbest Zaman Doyumunu Etkileyen Faktörler, *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 2(3): 74-84.
- Demir, Ş. Ş. ve Demir, M. (2014). Kamu Kesimindeki Yöneticilerin Serbest Zaman Etkinliklerini Algılaması ve Değerlendirmesi, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(3): 61-76.
- Demir, Ş. Ş., Yeşiltepe, B. ve Demir, M. (2013). Kamu Kurumu İle Otel Yöneticilerinin Serbest Zaman Algılaması ve Değerlendirmesine Yönelik Bir Karşılaştırma, *Akademik Bakış Dergisi*, 39: 1-17.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E. S. ve Çinko, M. (2016). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi*, Altıncı Baskı, Beta: İstanbul.
- Es, M. ve Ateş, H. (2004). Kent Yönetimi, Kentleşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 48: 205-248.
- Gül, T. (2014). *Rekreasyon Olgusuna Genel Yaklaşım*, (Editör: Ali Yaylı), Rekreasyona Giriş, Detay Yayıncılık. Ankara.
- Gürbüz, B., Yenel, F., Özdemir, A. S., Akgül, B. M. ve Karaküçük, S. (2011). Türk Toplumunun Boş Zaman Değerlendirme Profili: Ankara İli Örneği, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4): 41-51.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A. ve Dinç, Y. (2017). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Hazar, A. (2014). *Rekreasyon ve Animasyon*, Detay Yayıncılık: Ankara.
- İçli, G. (2012). *Sosyolojiye Giriş*, Anı Yayıncılık: Ankara.

- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme*, Altıncı Baskı, Gazi Kitabevi: Ankara
- Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). *Rekreasyon ve Kent(li)leşme*, Gazi Kitabevi: Ankara.
- Keleş, R. (2010). *Kentleşme Politikası*, İmge Kitabevi: Ankara.
- Koçyiğit, M. ve Yıldız, M. (2014). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği, *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 2): 211-223.
- Kurar, İ. ve Baltacı, F. (2014). Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Alanya Örneği, *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 2): 39-52.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2019). <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-11533/yayla-turizm-merkezleri.html> (Erişim Tarihi: 14.10.2019).
- Leitner, M. J. & Leitner, S. F. (2004). *Leisure Enhancement*, Third Edition, The Haworth Press: New York.
- Munusturlar, S. (2016). *Boş Zaman ve Rekreasyon Kavramı*, (Editör: Müge Akyıldız Munusturlar), *Rekreasyon Yönetimi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları: Eskişehir.
- Özdağ, S., Yeniçeri, M., Fişekçioğlu, İ. B., Akçakoyun, F. ve Kürkçü, R. (2009). Devlet Memurlarının Boş Zaman Değerlendirme Eğilimleri, Antropometrik ve Fiziksel Uygunluk Seviyeleri, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22: 307-323.
- Öztürk, Y. (2018). Yerel Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Çankırı Örneği, *Social Sciences Studies Journal*, 4(19): 2056-2063.
- Paslı, M. M. ve Karaçar, E. (2017). Kamu Çalışanlarının Boş Zaman Alışkanlıkları ve Rekreasyon Etkinliklerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma “Çankırı İli Örneği”, *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 36-47.
- Rızaoğlu, B. (2004). *Turizm ve Toplumsallaşma*, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Sabbağ, Ç. ve Aksoy, E. (2011). Üniversite Öğrencileri ve Çalışanların Boş Zaman Etkinlikleri: Adıyaman Örneği, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4): 10-23.
- Saçcan, M. (1986). *Rekreasyon ve Turizm*, Cumhuriyet Basımevi: İzmir.
- Salihoğlu, T. ve Türkoğlu, H. (2016). İstanbul'daki Boş Zaman Değerlendirme Mekânlarının Dağılımı Üzerine Niceliksel Bir Değerlendirme, *Planlama*, 26(3): 204-218.
- Süzer, M. (2000). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8): 123-133.
- Şimşek, K. Y. (2018). *Ticari Rekreasyon*, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Tezcan, M. (1977). *Boş Zaman Sosyolojisi*, Doğan Matbaası: Ankara.
- TÜİK (2018). <http://tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=kategorist> (Erişim Tarihi: 7.07.2019).

- Türker, N., Ölçer, H. ve Aydın, A. (2016). Yerel Halkın Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Safranbolu Örneği, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1): 49-62.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi*, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Yamane, T. (2001). *Temel Örnekleme Yöntemleri*, Birinci Baskı, Çeviren: Alptekin Esin, M. Akif Bakır, Celal Aydın ve Esen Gürbüzsel, Literatür Yayıncılık: İstanbul
- Yılmaz, B. (1989). Boş Zaman ve Halk Kütüphanesi: Kavramsal Bir Yaklaşım, *Türk Kütüphaneciliği*, 3(4): 200-206.
- Yüksel, A. ve Yüksel, F. (2004). *Turizmde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Turhan Kitabevi: Ankara.

Appraisal of Leisure Time Habits of Local People: Example of the Province of Giresun

Evren GÜÇER

Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Recreation Management, Ankara/Turkey

Özlem ALTUNÖZ

Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management,
Ankara/Turkey

Nazik ÇELİKKANAT PASLI

Giresun University, Bulancak Kadir Karabaş School of Applied Sciences, Department of Tourism and Hotel
Management, Giresun/Turkey

Extensive Summary

Since their first existence, because of the nature of creation, human beings have carried the codes of work or having an occupation in their genes as well as codes of non-work and laziness. The necessity of not working and laziness was first debated in ancient Greek sites where aristocrats defended that manual work should be conducted by slaves and that hard work was humiliating and degrading. In this context, from past to present, the concept of free time has been a struggle to exist for people who feel distressed in its absence (Gül, 2014:1).

Positive developments in people's economic and socio-cultural levels throughout history have led individuals to seek to make more efficient use of their leisure time (Öztürk, 2018: 2056). Leisure presents individuals an option of getting rid of their daily activities and thoughts, another way of saying, it allows individuals to evaluate the opportunities they have dreamt of, to conduct themselves independently and adapt themselves accordingly. (Sağcan, 1986: 4).

Within the scope of the research, in order to contribute to the literature, descriptive information was given about the concept of leisure time and the leisure activities of local people in Giresun province and the relationship between

demographic characteristics and leisure activities were tried to be measured. There are also limited studies on leisure activities in Giresun. This research is important in terms of filling this gap in the literature.

According to the Turkish Statistical Institute the population of Giresun in 2018 was four hundred fifty-three thousand and nine hundred twelve. The ideal sample size was 384 ± 0.05 error. In the study, 407 questionnaires were applied to the local population. In accordance with the information, it can be said that an adequate number of samples have been collected which can represent the universe.

The questionnaire used in the study consists of two parts. The first part of the questionnaire comprised of seven different statements designed to establish the demographic characteristics of the participants. The second part of the questionnaire comprised of statements to determine which leisure activities the participants participate in. A 5-likert scale was applied to determine the frequency of participants attending leisure activities. Survey, related literature (Sabbag and Aksoy, 2011; Kurar and Baltacı, 2014; Türker, Ölçer and Aydin, 2016).

When reliability analysis was used Alpha model was preferred. As the reliability coefficient value approaches 1, reliability increases (Ural & Kılıç, 2013: 280). In the study, the reliability analysis of leisure activities items was 0.799. This value can be said to be reliable. In the research, the data obtained through the questionnaire were analyzed by transferring to statistical data analysis program and frequency tables were used based on the variable structure. Differences between variables were measured by T test and ANOVA test.

The result of the study shows there are some factors which influence people as to what kind of activities they will participate in. Some of these factors are events being a trend, the individual's environment and convenience of transportation, meeting the individual's needs and the level of it, the economic situation of the individual. Furthermore, geographical and cultural differences play a role in the selection of events. Giresun province contains suitable areas for campsites due to its geographical structure. Permissions from the necessary public institutions would allow the identification of new campsites and local people to participate in this event. In addition, glamping, which has become a trend in recent times, can be used to attract tourists to the region other than the local population.

Theater plays should be encouraged more in the province of Giresun. Despite the fact that there are theater festivals, participants still do not consider it as a leisure time activity. Many plays performed in Ordu and Trabzon provinces can not be performed in Giresun owing to a lack of stages and lack of audience. With the new cultural center, it is envisaged that the local people will participate more in their spare time by placing more attention to the theatre and promoting it.

Within the scope of the survey, outdoor recreation activities are the most preferred activities of the local people, respectively; driving, going to the plateau, hiking, gardening and swimming are the most preferred activities of the local people using the expressions "usually" and "always"; using their expressions, it has been determined that they are the most preferred activities.

Consequently, taking into account the benefits of efficiently assessed leisure time, it is important for local people to determine which leisure activities they prefer and those which they do not; and these are the main topics public and private sector representatives have to work on. The reasons for the activities of the local people living in Giresun, which they do not participate in or prefer less, can be addressed in another study. In addition, similar studies can be carried out in different regions to show similarities and differences in research.